

Obráz „Svatý Jiří na koni“
Posouzení stavu díla - restaurátorský záměr

Akad. mal. Hana Vítová

2016

I. Lokalizace památky

Kraj: Pardubický

Okres: Svitavy

Obec: Polička

Původní umístění: kostel sv. Jiří v Pomezí u Poličky

Současné umístění: kostel sv. Jakuba v Poličce

II. Údaje o památce

Dílo: Svatý Jiří na koni

Rejstříkové číslo v ÚSKP: není evidován v ÚSKP

Autor: neznámý

Datace: 2. ½ 18. Století – 19. Století?

Rozměry: 131 x 106 cm

Technika: olejomalba na plátně

Restaurátorský zásah: nerestaurováno

III. Údaje o akci

Vlastník: Římskokatolická farnost – děkanství Polička

Investor: Římskokatolická farnost – děkanství Polička

Restaurátor: Akad.mal. Hana Vítová, Pernštýnská 46,530 02 Pardubice, Povolení MKČR čj. 5749/91

Památkový dohled: NPÚÚOP Pardubice, Mgr. Veronika Cinková,

Odborné vyjádření: NPÚ ÚOP Pardubice

Rozhodnutí:

Termín ukončení akce: únor 2016

IV. Cíl

Cílem vizuálního průzkumu je posoudit stav díla, o kterém se uvažuje v rámci restaurování současného historického vybavení kostela.

V. Popis památky

V oválném formátu je zobrazen sv. Jiří s kopím na koni, zápasící s drakem. V pozadí na levé straně se modlí klečící princezna. Nad hlavou obrněného drakobijce se snáší anděl. Obraz byl vsazen do jednoduchého ozdobného hladkého oblounového rámu.

VI. Stav památky

Napínací rám je zborcený, dochoval se pouze díl na pravé straně. K tomuto dílu je připevněné torzo ozdobného rámu. V líci obrazu se projevuje otisk napínacího rámu s příčkami kříže. Obrazové plátno je zvlněné, ve spodní části vylámané s chybějícím úsekem cca 5 x 7 cm. V levé spodní části je vytržený okrouhlý otvor. Barevná vrstva je hustě nepravidelně krakelovaná. Vyskytuje se zde vysoký počet paprscitých a kruhových krakel. Povrch halí film zažloutlého laku a nečistoty.

VII. Zjištění na základě vizuálního průzkumu

Obraz je malovaný olejovými barvami na křehkém podkladě na lněném, na levé straně nastaveném, plátně hrubší struktury plátnové vazby. Na zahnutém okraji plátna lze vysledovat stopy emulzního červenohnědého podkladu, hojně užívaného v 18. století. Vzhledem ke křehkosti barevné vrstvy a kruhové či paprscité krakeláži, způsobené nárazy, příznačné pro mladší olejové podklady, užívané v 19. století, se dá předpokládat rozsáhlá přemalba. Obraz doposud nebyl rentoalován.

VIII. Restaurátorský záměr

Záchrana a rehabilitace malířského díla, komplexní restaurátorský zásah.

IX. Navrhovaný postup restaurátorských prací

Vstupní fotodokumentace, průběžné doplňování poznatků
Odepnutí obrazového plátna z torza napínacího rámu
Opatrné mechanické očištění obou stran obrazu (štětec, vysavač)
Laboratorní průzkum, RTG (provizorní vypnutí na pomocný rám)
Zajištění barevné vrstvy ochranným přelepem
Zhotovení nového napínacího rámu, preventivní biochemické ošetření podrámu
Očištění rubu obrazového plátna
Vyrovnání deformací původního plátna lokálním napařováním
Zacelení děr záplatami
Rentoaláž pomocí voskopryskyřičné směsi na vysrážené lněné plátno
Odstranění ochranného přelepu a přebytečné voskopryskyřičné směsi
Zkoušky rozpustnosti laků a barevných vrstev, sondážní průzkum
stanovení optimální míry čištění
Zeslabování lakových vrstev, odstraňování nevhodných druhotných barevných zásahů
Nanesení ochranné pracovní lakové vrstvy
Tmelení defektů
Očištění povrchu malby
Barevná retuš
Závěrečná konzervace – lakování
Restaurátorská zpráva s fotodokumentací, 2 tištěné paré a elektronická verze.
Zhotovení nového ozdobného rámu **podle dochovaného torza**
Vsazení obrazu do ozdobného rámu opatřeného distančními podložkami

VIII. Doporučené materiály

Přelep malby: Pastovaný včelí vosk, terpentýnový olej, technický benzín, vlies
Rentoaláž: Včelí vosk, přírodní pryskyřice, lněné plátno
Odstraňování vosku, nečistot, laků a druhotných, barevných zásahů: Technický benzín, toluen, aceton, terpentýnový olej, ve vhodných, předem odzkoušených kombinacích a postupech
Tmelení defektů: Emulzní, vhodně probarvený tmel
Barevná retuš: Vodou ředitelné barvy, užívané v restaurátorské praxi, pryskyřičné barvy
Uchycení záhybů plátna: Čalounické skobky a hřebíky
Závěrečná konzervace: Damarový lak s přísadou polymerovaného lněného oleje a běleného včelího vosku

Obráz sv. Jiří na koni, stav v únoru 2016

Luminiscence při UV osvětlení

Zborcený napínací rám, destruované plátno ve spodní části

Stav rubu obrazového plátna

Kruhové a paprčité krakely